In beweging...

Beste collega,

Het formulier "Uit dienst" is behandeld door Bons.
Het resultaat hiervan kunt u hieronder lezen:

Werknemer: Dijken, van, J
Afdeling: Poli Volwassenenzorg MNL - Amersfoort (27203)
Handeling: Beoordelen Docs LG
Resultaat: akkoord
Mutatienummer: 83994

Ontslag = schild af

Voor de derde keer in mijn loopbaan heb ik een ontslagbrief op de post gedaan. De eerste twee keren uit idealisme, nu vanwege mijn handicap. Deze keer voelt het dan ook héél anders. Ooit zegde ik mijn baan bij de Haagse Duinwaterleiding op, omdat ik fulltime wilde gaan doen waar ik in mijn vrije tijd vol passie mee bezig was. Door dat besluit werd mijn lucratieve, vaste aanstelling ontbonden en startte ik met een nieuw geloofsavontuur in het verband van de Navigators. In 2004 besloot ik ook daar te stoppen, omdat ik het risico liep op een soort automatische piloot verder te gaan (wat m.i. allesbehalve leven uit geloof is). Erbij speelde, dat ik me in 1984 geroepen wist mijn werkzaam bestaan ooit te eindigen als hulpverlener (opnieuw idealisme). Daar kon ik 16 jaar geleden mee beginnen, omdat ik toen afstudeerde als psycholoog. Zoals ik hierboven laat zien heeft De Hoop ggz mijn ontslagverzoek aanvaard. Nu begint het pijnlijke proces van afscheid nemen van collega's en het werk daar. Emotioneel een pittige ervaring. Mentaal-geestelijk ben ik er al een tijdje mee bezig en word ik geholpen door onderstaande beeldspraak en een verhaal van Lucas.

Afscheid nemen is...

Letterlijk is 'afscheid' heel helder. Wie afscheid neemt, scheidt zich af. Je besluit om vaarwel te zeggen en je te verwijderen van waar en met wie je was. Maar wat ik nou zo verrassend vind is dat het begrip 'afscheid' oorspronkelijk komt van het heel concrete woord 'schild'. Bij een schild zie ik in elk geval drie functies. Prins Valiant, een favoriete jeugdheld van me, illustreert in dit stripfragment er twee. Als hij terugvaart naar Thule (de Noorse stad Trondheim) ziet men al van verre aan de rode paardenkop op zijn schild, dat Valiant terug keert. Niet identiteitskenmerken als gelaat, postuur, houding e.d. worden op afstand opgemerkt, maar het imago van zijn vertrouwd schild dient als herkenningssignaal. Dat is één, maar de hoofdfunctie is toch die van verdedigingswapen. Een schild gebruik je als er gevaar dreigt of als een ander je vijandig bejegent. Wie vreest een tegenstander te ontmoeten, wapent zich en gebruikt zijn schild om de eigen kwetsbaarheid te beschermen. Omgekeerd betekent dit dus ook, dat wie zijn schild aflegt, zichzelf opeens met zijn kwetsbare kanten laat zien. En dat is precies wat er gebeurt bij afscheid nemen. Zowel de persoon die afscheid neemt als degenen die achterblijven staan even in een onwennige verhouding ten opzichte van elkaar. En ja, wat gaat er door je heen als je op dat moment niet op je vertrouwde beschermingsmechanismen terug kunt vallen? Hoe voelt dat? Wat zeg je wel, wat laat je liggen? Afscheid nemen is lastig, ieder zoekt hoe met de situatie om te gaan.

PRINS VALIANT STAAT AAN DE RELING, ZIJN SCHILD MET DE SCHARLAKEN HENGST OMHOOG STEKEND. HIJ WORDT METEEN HERKEND EN VERWELKOMD.

Er is nog een andere manier om naar afscheid nemen te kijken. Dan kom je op de derde functie van een schild. Heroïx, stamhoofd van het Gallisch dorpje dat niet door Julius Caesar onderworpen kon worden, ondervindt dat hier aan den lijve. In alle avontuurlijke verhalen laat Heroïx zich als vanzelf door twee soldaten op het schild hijsen. Hij torent graag boven zijn dorpsgenoten uit, maar nooit wordt helder waar hij dat aan verdient. Hoe dan ook, deze keer gaat het anders, want de kleine, slimme Asterix en zijn goeiige vriend Obelix nemen nu de honneurs waar. De strekking is duidelijk: Heroïx, kom van je schild af! Doe gewoon, ga er maar tussen staan. Want iedereen is gelijk en staat voor hetzelfde.
Bij afscheid nemen draait het niet om één persoon, maar om ieders weg voorwaarts. Welke kant ga jij op? Waar hoop jij uit te komen?

Lucas over een barbaarse behandeling

βάρβαροι. Laat dit woord eens op je inwerken. Als je geen Grieks kent zijn die letters raadselachtig. Minstens zo onwennig moet het voor Lucas geweest zijn, toen hij met βάρβαροι te maken kreeg. Waar heb ik het over? Ga even mee terug in de tijd: het is de winter van 61 nC. Plaats jezelf op een vracht- en passagiersschip dat al veertien dagen rondzwalkt in de Middellandse Zee. Kapitein, stuurman, ja alle 276 mensen aan boord zijn gedesoriënteerd, want *'dagenlang was de zon niet te zien en 's nachts zagen we ook geen sterren. Het bleef maar stormen.'* Bestek opmaken en koers uitzetten terwijl je op drift bent in het pikkedonker is volstrekt onmogelijk. Lucas, een van de passagiers, beschrijft wat er gebeurde in het boek Handelingen. De hoofdstukken 27 en 28 lezen werkelijk als een trein. 'n Aanrader! Ik beperk me tot het moment dat het schip vastloopt op een zandbank en in tweeën breekt. Dan is het ieder voor zich. Zwemmend of met een stuk wrakhout proberen ze allemaal het strand te bereiken. Dat lukt, niemand verdrinkt. Als ze aangespoeld zijn en opkijken horen ze de βάρβαροι. Barbaren dus. Zo werd het Griekse handschrift van Lucas voor het eerst vertaald in het Nederlands. De meest recente vertaling schrijft: *'De mensen daar'* (2014). Dat leest stukken sympathieker, al gaat er zo wel wat verloren. Maar laat ik eerst het citaat afmaken: *'De mensen daar waren erg vriendelijk voor ons. Ze zeiden dat we welkom waren. En ze staken een groot vuur aan, want het was koud en het regende.'* (28:2). Dat was natuurlijk een geweldige ontvangst en vanuit onze optiek allesbehalve barbaars! Toch is het onwennige van de hele situatie met deze vertaling weggevallen. Want in Lucas' tijd betekende βάρβαροι: mensen die een onverstaanbare taal spreken. Ze begrepen elkaar dus niet. Gelukkig voor de overlevenden op dat strand van Malta, maakten de eilandbewoners geen misbruik van de situatie. Dit waren geen barbaren in de zin van onbeschaafde woestelingen. Maar van beide kanten was het aftasten: Wie zijn die anderen? Wat doen ze? Lucas observeert de Maltezers en merkt dat zij vooral letten op Paulus. Feitelijk is hij de enige die met kop en schouders boven alles uitsteekt. Hij was het die ieder moed insprak tijdens de storm, maar nergens klopt hij zichzelf op de borst. Als Paulus aanspoelt gaat hij niet zijn gelijk halen, hij gaat praktisch aan de slag. Takken verzamelend wordt hij gebeten door een slang, schudt die van zich af en gaat gewoon door met wat er nodig is. De Maltezers zien het en denken er het hunne van. Zo van: als het water je niet nekt, dan doet een gifslang het wel. Maar als Paulus onverstoorbaar verder sprokkelt maken de 'barbaren' een omslag: *'Dat is geen moordenaar, het is een god!'* Natuurlijk allebei onjuist, en in onze ogen misschien wat primitief dat denken in tegenstellingen, maar voor hen op dát moment lijkt het me voorstelbaar. Want wie is die Paulus? Lucas weet er veel over, maar hier is hij niks meer dan een schipbreukeling die zijn mouwen opstroopt.

Een persoonlijke toepassing

Doe gewoon. Feitelijk is dat mijn les. Kom met jezelf, zoals je bent en doe wat de situatie vraagt. Dat geldt altijd en zeker ook bij afscheid nemen. Dan toon je jezelf misschien kwetsbaarder dan wat anderen tot dan toe wisten. Wel zo eerlijk. Voor mij persoonlijk is het een grote teleurstelling dat mijn gehoorproblemen het functioneren in teamverband niet meer goed mogelijk maken. Dat onder ogen komen en conclusies trekken is onvermijdelijk. Gelukkig kan ik in een-op-een-contacten nog wel vooruit. Dat is mooi, want mijn roeping is niet weggevallen. Wat bij De Hoop ggz niet meer kan, gaat wel verder bij psychologenpraktijk AnderZ. Want samenwerken in ons mini-team van twee personen, dát gaat al vele jaren uitstekend. En hopelijk nog lang.

gebruikte Bijbelvertaling – BGT 2014